

Тохиров Исломжон Хакимжон угли
ассистент -Ферганский политехнический институт

Тошкузиева Зулфия Эралиевна
старший преподаватель-Ферганский политехнический институт

ЧЕРТЕЖНАЯ ГЕОМЕТРИЯ И ИНЖЕНЕРНАЯ ГРАФИКА

ТРЕБОВАНИЯ К ПРОВЕРКЕ НА ЗАНЯТИЯХ.

Аннотация В статье описаны существующие проблемы и пути их решения и теоретические основы при проектировании, организации, оценивании тестовых заданий студентов и формировании знаний, умений и навыков для самостоятельной работы студентов по направлению «Начертательная геометрия и инженерия графика».

Ключевые слова: тест, тестовый контроль, мотивация, методика, достоверность, достоверность.

CHIZMA GEOMETRIYA VA MUHANDISLIK GRAFIKASI DARS

MASHG‘ULOTLARIDA TEST SINOVLARINI O‘TKAZISH

TALABLARI

Toxirov Islomjon Hakimjon o‘g‘li
Assistent-Farg‘ona politexnika instituti

Toshqo‘ziyeva Zulfiya Eraliyevna
katta o‘qituvchi-Farg‘ona politexnika instituti

Annotatsiya: Maqolada “Chizma geometriya va muhandislik grafikasi ” fanlaridan talabalar mustaqil bilim olishlari uchun test topshiriqlarini tuzish, tashkil etish, talabalarning test topshiriqlari bilan baholash hamda bilim, ko‘nikma, malakalarini shakillantirishda mavjud muammolar hamda ularning yechimlari va nazariy asoslari yoritilgan.

Tayanch so‘zlar: test, test nazorati, motivatsiya, metodologiya, haqiqiylik, ishonchlilik.

Kirish

Hozirgi, jamiyat, fan va ishlab chiqarishning hozirgi rivojlanish darajasi mutaxassislarni yetuk malakali kadr qilib tayyorlash jarayonida talabalarning mustaqil ishlarni tashkil etishga boʻlgan talablarni belgilab turibdi. Oliy taʼlim tizimida test koʻrinishidagi didaktik materiallarni oʻquv jarayoniga tadbiq etish masalalari tobora takomillashib bormoqda.

Test topshiriqlarini tayyorlash bilan shugʻullanadigan mutaxassislar oʻrtasidagi yuqori darajadagi raqobat, test topshiriqlarni ishlab chiqish boʻyicha intellektual qobiliyatni shakllantirishda oliy oʻquv muassalarining imkoniyatlarni aniqlash dolzarbligini koʻrsatdi. Taʼlimning turli shakllaridan kelib chiqib, test topshiriqlarni tayyorlashning yangi sharti sifatida oliy taʼlim ustuvorligini belgilaydigan ishlar zarur. Shunga koʻra, mutaxassislarga boʻlgan talabni va tobora yangi va texnologik jihatdan rivojlangan axborot vositalari va multimedia mahsulotlarni global rivojlanish bilan belgilaydi. Axborot texnologiyalariga asoslangan innovatsion usullarni joriy etish, amaliy bilimlarni va talabalarga shaxsiga yoʻnaltirilgan yondashuvni texnik oliy taʼlim muassalarida oʻqitish amaliyotining dolzarb boʻlib qoldi. Yuqorida keltirilgan dolzarb muammolarning yechimlari maqolada keltirib oʻtilgan

Adabiyotlar sharhi

OTM muassasalari talabalarning taʼlim olish jarayonida mustaqil test topshiriqlarini bajarishda inson omilisiz oʻtkazish va test jarayonlarining tashkil etishda hamda ularning baholash jarayonlariga oid juda koʻp tadqiqotchilar oʻzlaring tadqiqotlarida ushbu yuzaga kelgan muammolarning yechimlarini ilmiy asoslab keltirib oʻtishgan. I.E.Aleksandrovnaning [1] test jarayonlarini tashkil etish va oʻtkazish boʻyicha ilmiy tadqiqot natijalari hamda tavsiyalarini keltirib oʻtishimiz mumkin. Uning tadqiqotlarida talablar test jarayonlarini bajarishda asosan axborot kommunikatsiya texnologiyalariga bogʻlanganligi va testlarning faqatgina oddiy test turlaridan (faqatgina bitta togʻri javobli) turidan foydalangan holda talabalarga yetkazish masalalari keltirib oʻtilgan. Albatta

ushbu usullarning o'ziga yarasha kamchilik hamda muammolari mavjud. Keyingi mavjud bo'lgan muammolar ustida

E.A.Ilina tadqiqotlarida qisman to'xtalib o'tgan [2]. Uning ilmiy qarashlarida test materiallarini loyihalash, pedagogik nazorat natijalarini statistik qayta ishlash; vaqtni minimallashtirish talaba uchun ta'lim olish jarayinida foydasi katta ekanligini yoritib o'tgan.

Yuqorida keltirib o'tilgan ilmiy tadqiqot olib borgan taqqidochilarning tadqiqotlari natijalaridan shunday xulosa kelib chiqadiki, test jarayonlarini tashkil etishda albatta pedagogning pedagogik mahorati, hamda axborot kommunikatsiya texnologiyalarini mukammal bilishi kompetentligi hamda talabalarning baholash sinov jarayonlarini o'tkazishda test turlarini sodda hamda tushunarli tarzda, baholash jarayonlarida inson omili ishtiroksiz shaffof tashkil etish maqsadga muvofiqligi ko'rsatadi.

Tadqiqot metodologiyasi

“Chizma geometriya va muhandislik grafikasi” fanini o'qitish jarayonida talabalar fanni mukammal o'zlashtirishlari boshqa fanlarga nisbatan qiyinroq bo'ladi. Bunga sabab, talabalar fanni mukammal bilishlari uchun birinchi navbatda fazoviy tasavvur hamda amaliy bilimlarga ega bo'lishlari kerak bo'ladi. Shuni e'tiborga olgan holda talabalar fanni o'zlashtirishda turli xil didaktik jarayonlar, metodlar hamda pedagogik texnologiyalardan foydalangan holda dars mashg'ulotlarini tashkil etish bu zamonaviy pedagogning eng asosiy vazifalaridan biri hisoblanadi. Lekin shunday bo'lsada, talabalarning bilim olishlari hamda fanlardan baholanishda faqatgina pedagog dars mashg'ulotlarini mukammal tashkil etish bilan cheklanib qolmaydi ya'ni talabalar ham fanga bo'lgan qiziqishlari hamda o'zlashtirishlariga ham bog'liq subyektiv omil bo'lib hisoblanadi.

Ikkita majburiy komponentning mavjudligini nazarda tutadi: Test topshiriqlarni talabalarga mustaqil ishlashlari uchun berilsa, talabalar fanni

mukammal o'zlashtirib olgan bilimlarni shakllantirish va uni shakllantirish darajasini tekshirish, ya'ni talabalarni bilim, ko'nikmalarini nazorat qilish.

Chizma geometriya va muhandislik grafikasni mustahkamlashda eng samarali nazorat vositalaridan amaliy topshiriqlarni bajarish, mustaqil ta'lim va albatta test topshiriqlarini bajarish hisoblanadi. Keling test sinovlari usuliga to'xtalib o'tsak, sinovlar nafaqat nazoratning amaliy shakli, balki talabalarni test usuli bilan fanga bo'lgan qiziqishlarni oshirish chizmalarini o'zlashtirish darajasini, olgan bilimni mustahkamlash ko'rsatkichidir. Chizma geometriya va muhandislik grafikasii fanida amaliy nazorat shakllari juda ko'p vaqt talab etadi, natijalarni tekshirish uchun ko'p vaqt talab etiladi. Sinovning amaliy nazorat ishidan asosiy farqi shundaki, test har doim o'zlashtirish darajasini o'lchovni o'z ichiga oladi. Shunday qilib, sinovlarni baholash amaliy nazorat ishlarini baholashdan ko'ra ko'proq ob'ektivlik va mustaqillikka ega. Shunday qilib, sinov aniq afzalliklarga ega.

Hozirgi vaqtda turli testlarning ko'p turlari mavjud, ammo texnik mutaxassislik talabalari bilan ishlaydigan o'qituvchilar uchun ma'ruza materiallarning o'ziga xosligi tufayli mustaqil ravishda test topshiriqlarini tuzish kerak. Shuning uchun o'qituvchi test topshiriqlarini tayyorlash metodologiyasiga, fazoviy tasavur hamda amaliy bilimi va ko'nikmalarini test qilish asoslariga, ularni amalda qo'llashga, test topshiriqlarini tayyorlashga qo'yiladigan talablarni bilishga ega bo'lishi kerak.

Bugungi kunga kelib, yangi o'quv dasturlariga o'tish talabalarning o'qituvchi bilan auditoriya soatlarini sezilarli darajada qisqartirishga olib keladi. Natijada, o'quv dasturining ko'plab bo'limlari talabalar tomonidan mustaqil o'rganish uchun belgilanadi. Bu tizimda boshqarish va rivojlantirish masalalarini dolzarblashtiradi. Talabalarning mustaqil ishlariga nisbatan avtomatlashtirilgan o'qitish tizimlari ishlab chiqiladi.

“Chizma geometriya va muhandislik grafikasi” aslida mustaqil amaliyot ta’lim jarayonining eng muhim tarkibiy qismidir. Talabalar test topshirig‘ini mustaqil ishlashidan maqsad; mustahkamlash, rag‘batlantirish, samaradorligini oshirish va talabalar bilimni baholash tizimni faollashtiradi. Reja asosida test nazoratining topshirilishning muqarrarligni, majburiyligi talabada motivatsiya kuchini uyg‘otadi. Hozirgi zamonaviy ta’lim qanday bo‘lishi kerak. Bugun qanday ta’lim talab qilinadi, ertaga esa bundan ham muhimroq. Bugungi kunda inson jamiyatning mutlaq qadriyatiga aylanmoqda va ta’limning maqsadi - bu shaxsiy rivojlanish. Ta’lim, ehtimol, insonning mehnat bozoridagi eng muhim narsasidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Kholmurzaev A. A. et al. METHODS OF USING MEDIA EDUCATION IN THE LEARNING PROCESS //Theoretical & Applied Science. – 2020. – №. 5. – С. 205-208.
2. Холмурзаев А. А., Тохиров И. Х. У., Охунжонов З. Н. Движение летучки хлопка-сырца в зоне от вершины колка до отражающего козырька //Проблемы современной науки и образования. – 2019. – №. 11-2 (144). – С. 19-21
3. Арзиев С. С., Тохиров И. Х. Ў. Фазовий фикрлашнинг бўлажак муҳандис ва архитекторлар ижодий фаолиятида тутган ўрни //Scientific progress. – 2021. – Т. 2. – №. 2. – С. 438-442.
4. Kholmurzaev A. A., Tokhirov I. K. The active participation of students in the formation of the educational process is a key to efficiency //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2021. – Т. 11. – №. 4. – С. 435-439.
5. Polotov K. K. et al. FEATURES OF TEACHING ENGINEERING AND COMPUTER GRAPHICS //Theoretical & Applied Science. – 2020. – №. 6. – С. 573-576.

6. Jaxongir o'g'li R. K. et al. PROGRESSIVE CONSTRUCTIONS OF ADJUSTABLE SHEET PUNCHING STAMPS. EURASIAN JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES //PHILOSOPHY AND CULTURE. – 2021. – Т. 1. – №. 2. – С. 46-53.
7. Абдукаримов Б. А., Тохиров И. Х. Research of convective heat transfer in solar air heaters //Наука, техника и образование. – 2019. – №. 9 (62).
8. Tokhirov I. K. U. SELECTION OF THE MANUFACTURING PROCESS OF THE PART //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2021. – Т. 1. – №. 10. – С. 698-704.
9. Abdullayev B. X. et al. Movement of Variable Flow Flux Along the Path in a Closed Inclined Pipeline //CENTRAL ASIAN JOURNAL OF THEORETICAL & APPLIED SCIENCES. – 2021. – Т. 2. – №. 12. – С. 120-126.
10. Xolmurzayev A. A., Toxirov I. X. TALABALARNING O'QUV JARAYONINI SHAKILLANTIRISHDA KOMPYUTERLI O'QITISH TEXNOLOGIALARINI O'RNI //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2021. – Т. 1. – №. 11. – С. 283-288.
11. Onorboyev O. A. O., Karimov R. J. O. Determining the optimal variant of mechanical processing of polymer composite materials //Science and Education. – 2022. – Т. 3. – №. 3. – С. 180-185.
12. Mirzaxojaev S. D. O., Karimov R. J. O. G. L. RESEARCH OF MECHANICAL PROCESSING PROCESS ON THE BASIS OF MODERN METHODS OF MEASUREMENT AND CONTROL //Scientific progress. – 2021. – Т. 2. – №. 8. – С. 575-580.
13. Robiljonov I. I. O., Karimov R. J. O. G. L. IMPROVING THE EFFICIENCY OF MACHINING OF PARTS MADE OF STAINLESS MATERIALS //Scientific progress. – 2021. – Т. 2. – №. 8. – С. 581-587.

14. Eraliyevna T. Z., Shavkatbekovna G. E. History, concept and origin of architectural art //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2021. – Т. 11. – №. 6. – С. 714-716.
15. Eraliyevna T. Z. Development trends in the building complex in Uzbekistan //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2020. – Т. 10. – №. 6. – С. 1702-1705.
16. Mamajonovich K. A., Eraliyevna T. Z., Mukhtaraliyevna R. M. Box curve (curl) of fan casing //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2020. – Т. 10. – №. 5. – С. 604-607.
17. Zulfiya B., Rakhmonali S., Murodjon K. A BRIEF HISTORY OF THE DEVELOPMENT AND TEACHING OF DRAWING SCIENCE IN UZBEKISTAN. – 2021.
18. Кадиров М. Ю. ТАЛАБАЛАРНИНГ ОЛИМПИАДА ВА ТАНЛОВЛАРДА ИШТИРОКИ ОРҚАЛИ ГРАФИКА ФАНЛАРИДАН МУСТАҚИЛ ИШЛАРНИ ФАОЛЛАШТИРИШ //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2021. – Т. 1. – №. 11. – С. 289-295.
19. Хусанбоев А. М., Абдуллаева Д. Т., Рустамова М. М. Деление Произвольного Тупого Угла На Три И На Шесть Равных Частей //Central Asian Journal Of Theoretical & Applied Sciences. – 2021. – Т. 2. – №. 12. – С. 52-55.
20. Достонбек Азим Ўғли Валихонов, Алишер Ахмаджон Ўғли Ботиров, Зухриддин Носиржонович Охунжонов, Равшан Хикматуллаевич Каримов ЭСКИ АСФАЛЬТО БЕТОННИ КАЙТА ИШЛАШ // Scientific progress. 2021. №1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/eski-asfalto-betonni-kayta-ishlash> (дата обращения: 20.04.2022).
21. Oхunjonov Z. N. Avtomobil Oynalarini Vakuumlashda Vakuum Xalqalarini Konstruksiyalari Taxlili //Zamonaviy Dunyoda Innovatsion Tadqiqotlar: Nazariya Va Amaliyot. – 2022. – Т. 1. – №. 11. – С. 11-14.

22. Yusupovich K. M. CONJUGATED METHOD FOR STUDYING THE BASICS OF THE THEORY OF THE COURSE" DRAFT GEOMETRY" //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2021. – Т. 1. – №. 11. – С. 386-394.
23. Kodirov M. Y. PERSPECTIVE DETERMINATOR METHOD //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2021. – Т. 1. – №. 11. – С. 395-402.
24. O. Ergashev, R. J. Karimov, A. M. Turg'Unbekov, S. S. Nurmatova Arrali Jin Mashinasidagi Kolosnik Panjarasi Bo'yicha Olib Borilgan Ilmiy Tadqiqotlar Tahlili // Scientific progress. 2021. №7. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/arrali-jin-mashinasidagi-kolosnik-panjarasi-bo-yicha-olib-borilgan-ilmiy-tadqiqotlar-tahlili> (дата обращения: 20.04.2022).
25. Набиев, М., Турсунов, К. Қ., & Турсунов, Ў. Қ. (2020). ФАРҒОНАНИНГ ТАРИХИЙ ШАҲАРЛАРИДА ТУРАР ЖОЙЛАРНИ ШАКЛЛАНИШИ. Science and Education, 1(2), 152-157.
26. Набиев, М., Турсунов, К. Қ., & Турсунов, Ў. Қ. (2020). АСФАЛЬТ БЕТОН ВА ЦЕМЕНТ БЕТОН ҚОПЛАМАЛИ ЙЎЛЛАРНИНГ ЎЗИГА ҲОС АФЗАЛЛИКЛАРИ. Science and Education, 1(2), 265-269.
27. Mukhammadiev D. M. et al. Calculation of the upper beam bending of a saw gin //Journal of Physics: Conference Series. – IOP Publishing, 2021. – Т. 1889. – №. 4. – С. 042042.
28. Мухаммадиев Д. М. и др. Влияние радиуса кривизны лобового бруса и фартука рабочей камеры на показатели пыльного джина с набрасывающим барабаном //Известия высших учебных заведений. Технология текстильной промышленности. – 2019. – №. 5. – С. 105-110.